

Els donatius fan possible la restauració de l'orgue castelloní

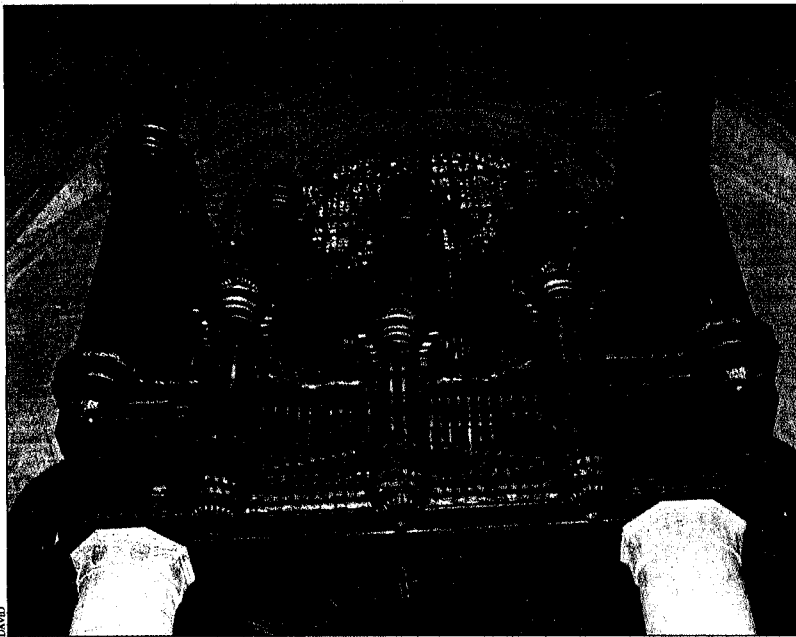
L'instrument s'ha pogut recuperar gràcies a les aportacions particulars
La culminació dels treballs se celebra amb un acte festiu el 8 de desembre

CASTELLÓ D'EMPÚRIES

MAIRENA RIVAS/CRISTINA VILA
Els donatius dels veïns de Castelló d'Empúries, de la gent que visita l'església catedralícia de Santa Maria i, darrerament, de l'Ajuntament castellaní han fet possible el finançament per a la restauració de l'orgue barroc, un treball que ha durat trenta anys. La recuperació d'aquest instrument s'ha fet realitat, per tant, gràcies a l'aportació econòmica popular, tenint en compte que cap administració, al marge de la local, no ha concedit ni un cèntim, tal com remarquen els representants de l'Associació Amics de l'Orgue. La culminació de la rehabilitació de l'orgue se celebrarà amb un acte inaugural que tindrà lloc dimecres que ve, 8 de desembre, a les 5 de la tarda, i que consistirà en un concert amb músiques molt variades que repassarà la història dels trenta anys de restauració de la peça.

La restauració de l'orgue, que havia romàs malmès en silenci des dels atacs de la Guerra Civil espanyola, ha anat a càrrec d'un dels orgueners més reputats del món, Gerhard Grenzing, constructor d'orgues a tot el món (Brusel·les, Corea i la Almudena de Madrid, entre altres). Ell va ser el qui va convèncer mossèn Salvador Pagès que es podia salvar aquesta obra d'art.

Quan Grenzing va arribar a Castelló era un jove desconegut, però va ser capaç d'infondre tal confiança en el rector que va permetre el començament dels treballs de restauració de l'orgue. A més de la interacció directa de Grenzing, en la recuperació de l'instrument han col·laborat els tres rectors que ha tingut la parròquia i els Amics de l'Orgue, que des del 1996 coordinen i fan realitat un gran nombre d'activitats relacionades amb l'orgue, com ara organització de concerts, conferències a les escoles i visites guiades. "Tot i que el més important ja està fet, encara queda feina per fer. L'orgue s'ha restaurat de dins, tot

L'orgue de Castelló consta de quatre teclats amb cinquanta-quatre jocs i prop de 4.500 tubs de tota mena i caràcters

l'aparell sonor, però encara falta netejar-lo i això podem fer-ho en els pròxims dos anys, però tot costa calers", comenta Marc Timón.

Una peça singular i monumental

L'orgue de Castelló és una peça monumental que se singularitza pel fet d'haver estat, fins ben entrat el segle XIX, l'únic a Catalunya que tenia quatre teclats manuals; en el context de l'Estat espanyol, només compartia aquesta característica amb l'orgue de la catedral de Sevilla. Per altra banda, i això és únic, barreja

amb particularitat els estils organístics de l'Escola Francesa i de l'ibèrica, incorporant la trompeteria horitzontal.

L'orgue actual de l'església catedralícia castellanina va ser iniciat pel famós orguener Jean Pierre Cavaillé, membre de la coneguda dinastia d'orgueners francesos Cavaillé-Coll, a principis del segle XIX, i va ser acabat per Gaietà Vilardebó de Barcelona l'any 1854. Després de l'expoliació a què va ser sotmès durant la Guerra Civil espanyola, ha estat restaurat, en gran part seguint fidelment el model històric i la sonoritat amb la qual va ser concebut per Gerhard Grenzing.

Ja en els seus inicis, a causa de les

guerres napoleòniques, l'orgue va patir importants desperfectes. De fet, en ben poques ocasions, l'instrument ha pogut donar els seus serveis d'una manera continuada i pacífica. Es pot dir, però, que des de l'inici de la primera restauració, el 1974, s'ha obert un període que podria ser el del seu assentament definitiu en el context parroquial i social propi. Marc Timón ha assenyalat que un dels objectius que s'ha proposat l'Associació Amics de l'Orgue és poder obrir una etapa estable de concerts d'orgue. "A veure si a partir d'ara alguna administració ens ajuda econòmicament per poder-ho fer realitat", apunta.

Un pas més per adquirir la condició de basílica

Totom coneix l'església de Santa Maria de Castelló d'Empúries com la Catedral. Aquesta condició, feta a petició de l'infant Pere I al Papa Joan XXII entre els anys 1325 i 1334, no va ser executada mai perquè el Bisbat de Girona s'hi va oposar. El fet de ser catedral hauria convertit la vila en ciutat i les rendes eclesiàstiques recaptades no s'haurien evadit i el comtat s'hauria convertit en un bisbat independent amb els seus oficials i tribunals eclesiàstics. El cert és que els temps han canviat i, ara, comença a fer camí la sol·licitud per atorgar a l'església la condició de basílica, un títol que permetria un reconeixement important i la possibilitat d'accedir a subvencions. La setmana passada, la Diputació de Girona va donar suport a la iniciativa engegada per l'Ajuntament de Castelló "vist el contingut de la documentació justificativa de la iniciativa que analitza les condicions geogràfiques, històriques i arquitectòniques del temple i dels seus elements". El projecte ha estat enviat a Madrid, a la Conferència Episcopal, on l'executiu ha de donar el vistiplau. Després d'aquest pas ja sols restarà anar a Roma on el Papa ho haurà d'aprovar definitivament.